

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 października 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił H. N. prawa do wcześniejszej emerytury stwierdzając, iż na wymagane 15 lat pracy w warunkach szczególnych na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udokumentowała żadnego okresu zatrudnienia jako pracy w szczególnych warunkach, ponieważ w przedłożonych świadectwach wykonywania pracy w szczególnych warunkach zakłady pracy wykazały stanowiska niezgodne z powołanym zarządzeniem. Podniosła, że w świadectwie pracy z dnia 4 sierpnia 2009 r. (...) S.A. wykazał stanowisko „pomoc snowacza”, które nie jest tożsame z powołanym w zarządzeniu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. wykaz A dział VII poz. 4 pkt 2 (snowacz), w świadectwie pracy z dnia 17 kwietnia 2004 r. (...) wskazał stanowisko „snowacz-natykacz”, które nie występuje w zarządzeniu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. /decyzja k. 28-28 odw. akt ZUS/

W dniu 28 listopada 2016 r. ubezpieczona odwołała się od powyższej decyzji wnosząc o zmianę decyzji przez przyznanie prawa do emerytury i zasądzenie kosztów w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. Wniosła o uznanie zakwestionowanych przez ZUS okresów (od 23 lutego 1980 r. do 25 marca 1983 r. i od 26 marca 1985 r. do 31 października 1986 r. w (...) S.A. oraz od 3 listopada 1986 r. do 31 grudnia 1998 r. w Z.P.W. Z.) za zatrudnienie wykonywane w szczególnych warunkach. /odwołanie k. 2-4/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 28 grudnia 2016 roku organ rentowy wnosił o jego oddalenie przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu skarżonej decyzji. Dodatkowo podniósł, że wskazane w świadectwach wykonywania pracy w warunkach szczególnych stanowiska nie figurują w dziale VII poz. 1 ani w poz. 4. Wskazał też, że przedłożone do wniosku angaże i karty obiegowe z okresu zatrudnienia w P. potwierdzają zatrudnienie na stanowisku pomocy spawacza /odpowiedź na odwołanie k. 7-7 odw./.

Na rozprawie w dniu 23 czerwca 2017 r. pełnomocnik wnioskodawczynie poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania / stanowiska 00:01:53-00:02:18 , 00:52:03-00:57:11 – płyta CD k. 52/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

H. N., urodzona (...), wniosek o emeryturę złożyła w dniu 3 października 2016 r. Nie jest członkiem OFE. /wniosek k. 1-4 odw. akt ZUS plik II/

Staż ubezpieczeniowy wnioskodawczynie na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 21 lat, 10 miesięcy i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych /bezsporne, karta przebiegu zatrudnienia k. 29 akt ZUS plik II/

Wnioskodawczynie ukończyła w dniu 27 czerwca 1979 r. (...) Szkołę Zawodową przy (...) w Z. w zawodzie aparatury procesów chemicznych /odpis świadectwa ukończenia szkoły k. 19 akt osobowych koperta k. 30, świadectwo pracy k. 3 – 4 odw. akt ZUS plik I/

Od 23 lutego 1980 r. do 31 października 1986 r. była zatrudniona w Zakładach (...) S.A. w Ł. (uprzednio w Zakładach (...) w Ł.) w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie od 26 marca 1983 roku do 25 marca 1985 roku przebywała na urlopie wychowawczym /świadectwo pracy k. 1 akt osobowych koperta k. 30 oraz k. 5 akt ZUS plik I, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 2 akt osobowych koperta k. 30 oraz k. 7 akt ZUS plik I, świadectwo pracy k. 5-6, karta przebiegu zatrudnienia k. 3-4, wniosek o rozwiązanie umowy wraz z wyrażeniem zgody k. 10, wniosek o udzielenie urlopu z wyrażeniem zgody k. 12, wnioski o zasiłek wychowawczy k. 58-, 62, 63 akt osobowych koperta k. 30, legitymacja ubezpieczeniowa k. 25 akt ZUS plik II, zeznania wnioskodawczynie 00:50:37-00:51:53 w zw. z 00:02:40 - 00:09:38 - płyta CD k. 52/.

W zestawieniu okresów pracy zaliczanych do dodatku stażowego na dzień 19 marca 1985 r. wskazano, że wnioskodawczynie zajmowała stanowisko snowaczki. /zestawienie k. 11 akt osobowych koperta k. 30/

Zgodnie z angażami w (...) wnioskodawczynie zajmowała kolejno stanowiska:

- od 23 lutego 1980 r. - snowacza pomoc (Tkalnia);

- od 1 lutego 1986 r. – snowacza – pomocy (Tkalnia) – na angażu z dnia 30 stycznia 1986 r. poczyniono za pomocą pieczętki adnotację: „Praca w szczególnych warunkach”. Stanowisko to zajmowała do końca zatrudnienia w tym zakładzie /umowy o pracę k. 31 -32, 33-34, 45-48 angaże k. 29, 35-36, 40, opinia w sprawie przyjęcia pracownika do pracy k. 16, karty obiegowe zmiany w stosunku pracy (przyjęcia) k. 17-18, 36, skierowanie do pracy k. 23, karta obiegowa zwolnienia k. 25 - 26, wstępna kwalifikacja kandydata do pracy k. 30 akt osobowych koperta k. 30 oraz k. 9- 12 odw., k. 14- 14 odw. akt ZUS plik II, kwestionariusz osobowy - akta osobowe koperta k. 32/.

Z karty obiegowej zmiany w stosunku pracy (przyjęcia) z dnia 5 stycznia 1980 r. wynika, że jest zdolna do pracy z punktu widzenia lekarza oraz lekarza ginekologa /karta obiegowa zmiany w stosunku pracy (przyjęcia) k. 17-18 oraz k. 11-11 odw. akt ZUS plik II/

Z karty obiegowej zmiany w stosunku pracy (zwolnienia) wystawionej w związku z zamiarem korzystania z urlopu wychowawczego od dnia 26 marca 1983 r. wskazano, że wnioskodawczynie zajmowała stanowisko snowacza /karta obiegowa zmiany w stosunku pracy (zwolnienia) k. 27 -28 akt osobowych koperta k. 30 oraz k. 13 – 13 odw. akt ZUS plik II/

Z zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez lekarza ginekologa z dnia 6 maja 1982 r. wynika, że u wnioskodawczynie rozpoznano ciążę w drugim tygodniu. Zaświadczenie wydano w celu przeniesienia wnioskodawczynie na inny oddział /zaświadczenie lekarskie k. 57 akt osobowych koperta k. 30/.

Z kart wynagrodzeń u powyższego pracodawcy za lata luty – grudzień 1982, 1985-1986 wynika, że wnioskodawczynie zajmowała stanowisko pomocy snowacza, a za lata 1981, 1983 wynika, że zajmowała stanowisko snowacza. /karty wynagrodzeń k. 38-39, 41, 43-44, 49, 50 akt osobowych koperta k. 30/

Z dniem 21 lutego 1980 r. wnioskodawczynie powierzono zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności na stanowisku natykaczki. Zgodnie z zakresem obowiązków natykaczka podlegała bezpośrednio mistrzowi zmianowemu zespołu przygotowawczego tkalni. Do obowiązków natykaczki należało wykonywanie wszelkich czynności związanych z bezpośrednio obsługą ramy natykowej oraz czynności pomocniczych przy snuciu i przewijaniu osnów zgodnie z dyspozycją mistrza i obowiązującymi warunkami technologicznymi pod nadzorem snowaczki tj. znajomość obowiązujących przepisów i instrukcji dotyczących powierzonego stanowiska pracy – podanych jej do wiadomości, wykonywanie zleconych zadań produkcyjnych w zakresie pomocy przy snuciu i przewijaniu osnów, wykonywanie swoich obowiązków w sposób zapewniający sprawną i bezpieczną obsługę snowadła i ramy natykowej, prawidłową konserwację i czyszczenie maszyny, wykonywanie drobnych napraw możliwych i dozwolonych do poprowadzenia we własnym zakresie, a nie zastrzeżonych dla specjalistów, czynny udział przy sprawdzaniu przędzy przeznaczonej na osnowy, nakładanie przędzy na natykowe ramy zgodnie z dyspozycją snowaczki, dowiązywanie nici osnowy z równoczesnym przestrzeganiem prawidłowego wykonywania węzłów w zależności od rodzaju snowadła, z którego została wyprodukowana przędza, donoszenie przędzy – na zlecenie snowaczki, sortowanie i układanie pustych cewek, czynny udział przy przewijaniu osnowy, racjonalne i oszczędne wykorzystywanie przędzy oraz zapobieganie powstawaniu odpadków, segregowanie i składanie odpadków w miejscach na ten cel przeznaczonych itp. /zakres obowiązków k. 20-21 akt osobowych koperta k. 30/

Zakłady (...) S.A. w likwidacji w Ł. w dniu 4 sierpnia 2009 r. wystawiły wnioskodawczynie świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym zaświadczyły, iż w okresie zatrudnienia od 23 lutego 1980 r. do 31 października 1986 r. wnioskodawczynie w okresie od 23 lutego 1980 r. do 25 marca 1983 r. i od 26 marca 1985 r. do 31 października 1986 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych na stanowisku pomoc snowacza wymienionym w wykazie A Dziale VII poz. 4 pkt. 2 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r.

w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego /świadcstwo wykonywania pracy w warunkach k. 7 akt ZUS plik II/.

Przez cały okres zatrudnienia w Zakładach (...) S.A. w Ł. wnioskodawczyni wykonywała pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie była oddelegowywana do innych prac, nie miała przestojów. Korzystała jedynie z urlopu wychowawczego w wymiarze 2 lat /zeznania wnioskodawczyni 00:50:37-00:51:53 w zw. z 00:02:40 - 00:09:38, 00:09:38- 00:10:09 - płyta CD k. 52/.

Jako pomoc snowacza wnioskodawczyni pracowała na snowalni (w hali produkcyjnej na oddziale przygotowawczym tkalni w ramach wydziału tkalni) obsługując snowarki (snowadła). Są to maszyny przewijające nici ze szpulek na jedną dużą szpulę. M. ta były napędzana elektrycznie. Snowarkę obsługiwał snowacz i pomoc snowacza, którzy pracowali w tych samych warunkach, przy czym snowacz odpowiadał za całość, efekt pracy. Na hali były 4 snowadła, 4 snowaczy i 4-5 pomocy snowaczy. Pracownicy w tym wnioskodawczyni nie byli przypisani do konkretnej maszyny, pomoc snowacza nie była przypisana do konkretnego snowacza. Wnioskodawczyni wyjmowała przędze z kartonów i nakładała ją na ramę natykową snowarki, to jest nakładała szpule z niemi na bolce. Nici z ramy wiązała i przeciągała przez tzw. prowadniki i grzebień (tzw. sztychowanie) i maszyna snuła. Maszynę regulował snowacz. Powstawał tzw. nabój osnowowy czyli półfabrykat do produkcji tkaniny surowej. W trakcie pracy likwidacją zrywów przędzy wnioskodawczyni zajmowała się gdy przędza bardzo się rwała, musiała wówczas przez około 1-2 godzin stać przy maszynie, wiązać nici i podawać zerwaną nitkę. Podczas gdy snowacz snuł przy snowadle, wnioskodawczyni jako jego pomoc zakładała przędzę na ramę kolejnej maszyny, kolejne szpikulce. /zeznania świadka M. B. 00:19:45-00:24:05 - płyta CD k. 52, zeznania świadka K. M. 00:24:05 - 00:30:28, 00:30:28-00:33:36- płyta CD k. 52, zeznania świadka G. K. 00:33:36- 00:38:18 - płyta CD k. 52, zeznania wnioskodawczyni 00:50:37- 00:51:53- płyta CD k. 52, 00:50:37-00:51:53 w zw. z 00:02:40 - 00:09:38, 00:10:09-00:11:07 - płyta CD k. 52/

Na hali panował kurz, zapylenie. Wnioskodawczyni musiała dźwigać przędzę, fizyczne obciążenie było niższe po stronie snowacza. /zeznania świadka K. M. 00:24:05 - 00:30:28- płyta CD k. 52, zeznania świadka G. K. 00:33:36-00:38:18 - płyta CD k. 52, zeznania wnioskodawczyni 00:50:37-00:51:53 w zw. z 00:02:40 - 00:09:38 - płyta CD k. 52/

W wydziale tkalni panował hałas od 90 do 110 decybeli. /zeznania świadka K. M. 00:24:05 - 00:30:28- płyta CD k. 52, zeznania świadka G. K. 00:33:36- 00:38:18 - płyta CD k. 52/

Od 3 listopada 1986 r. do 31 lipca 2003 r. wnioskodawczyni była zatrudniona w Zakładach (...) S.A. w Z. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach natykacza – pomoc snowacza i snowacza – natykacza, a od 4 sierpnia 2003 r. do 17 kwietnia 2004 r. w Zakładach (...) S.A. w Z. w upadłości w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku snowacza – natykacza. W świadectwie pracy z dnia 31 lipca 2003 r. Zakłady (...) S.A. w upadłości w Z. zaświadczył, że w okresie od 3 listopada 1986 r. do 31 lipca 2003 r. wnioskodawczyni wykonywała pracę w warunkach szczególnych tj. w przemyśle lekkim – obróbka surowców włókienniczych i jej przędzenie wymienioną w wykazie A Dziale VII poz. 1 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz. U. nr 8, poz. 43) /świadectwa pracy z 31.07.2003 r. i 17.04.2004 r. - akta osobowe koperta k. 32 oraz k. 15- 15 odw., 17-17 odw. akt ZUS plik II, pismo rozwiązujące umowę o pracę - akta osobowe koperta k. 32, legitymacja ubezpieczeniowa k. 25 akt ZUS plik II, zeznania wnioskodawczyni 00:50:37-00:51:53 w zw. z 00:11:07-00:14:26 - płyta CD k. 52/.

Zgodnie z angażami w Zakładach (...) S.A. (następnie w upadłości) wnioskodawczyni zajmowała kolejno stanowiska:

- od 3 listopada 1986 r. – pomoc snowacza

- od 4 sierpnia 2003 r. – snowacza – natykacza /umowy o pracę, angaże, karta obiegu zmiany w stosunku pracy (przyjęcia) - akta osobowe koperta k. 32/.

Z zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w powyższym zakładzie z dnia 9 czerwca 2003 r. wynika, że wnioskodawczyni zajmowała ostatnio stanowisko snowacza – natykacza /zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu - akta osobowe koperta k. 32 oraz k. 8-10 odw. akt ZUS plik I/.

Zakłady (...) S.A. w upadłości w Z. w dniu 31 lipca 2003 r. wystawiły wnioskodawczyni świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym zaświadczyły, iż w okresie zatrudnienia od 3 listopada 1986 r. do 31 lipca 2003 r. wnioskodawczyni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę w przemyśle lekkim – obróbka surowców włókienniczych i jej przedzenie wymienioną w wykazie A Dziale VII poz. 1 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz. U. nr 8, poz. 43) na stanowisku snowaczka-natykacza wymienionym w wykazie A Dziale VII poz. 4 pkt. 2 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego /świadectwo wykonywania pracy w warunkach - akta osobowe koperta k. 32 oraz k. 16 akt ZUS plik II/.

Przez cały okres zatrudnienia w Zakładach (...) S.A. w Z. wnioskodawczyni pracę wykonywała w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie była oddelegowywana do innych prac, nie miała przestojów /zeznania wnioskodawczyni 00:50:37-00:51:53 w zw. z 00:11:07-00:14:26 - płyta CD k. 52/.

Jako pomoc snowacza wnioskodawczyni wykonywała te same czynności co w poprzednim zakładzie pracy, także w hali produkcyjnej z tą różnicą, że maszyny tkwały wełnę a nie bawełnę. Pracowała na snowalni (w hali na oddziale przygotowawczym) obsługując snowarki (snowadła). Na hali były 4 snowadła, każdy snowacz miał przypisanego konkretnego pracownika - pomoc snowacza. Wnioskodawczyni zakładała na ramię snowadła przędzę, wiązała ją i przyciągała przez grzebień. Następnie wraz ze snowaczem snuła, stojąc po prawej stronie ramy snowarki, snowacz stał wówczas po drugiej stronie. Wykonywała te same czynności co snowacz. Gdy nitka się zerwała to wiązała ze snowaczem zerwaną nić. Na ramie po jednej stronie szło 300 sztuk nici, po drugiej tyle samo, czyli na ramie było w sumie 608 sztuk nici /zeznania świadka T. M. 00:38:18- 00:42:14, 00:42:14 -00:42:52, 00:43:18 - 00:44:03 - płyta CD k. 52, zeznania świadka J. O. 00:44:03 - 00:47:44, 00:47:44 - 00:48:57- płyta CD k. 52, zeznania wnioskodawczyni 00:50:37- 00:51:53- płyta CD k. 52, 00:50:37-00:51:53 w zw. z 00:11:07-00:14:26, 00:14:26-00:15:13, 00:15:13-00:15:43, 00:15:43-00:16:30 - płyta CD k. 52/.

Stanowisko pomocy snowacza w niektórych zakładach było określane jako natykacz. /zeznania świadka K. M. 00:30:28-00:33:36- płyta CD k. 52, zeznania wnioskodawczyni 00:50:37-00:51:53 w zw. z 00:11:07-00:14:26 - płyta CD k. 52/

Celem określenia tych stanowisk było odróżnienie osoby odpowiedzialnej za całość - posiadającej większe doświadczenie (snowacz) od osoby pracującej fizycznie (pomoc snowacza względnie natykacz). Nazwa natykacz pochodzi od ramy natykowej na snowarce. /zeznania świadka K. M. 00:30:28-00:33:36- płyta CD k. 52/

Na hali panował kurz i hałas /zeznania świadka T. M. 00:38:18- 00:42:14 - płyta CD k. 52/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i załączonych do akt sprawy, których wiarygodność nie była przez strony kwestionowana, oraz zeznania odwołującej się i zgłoszonych przez nią świadków M. B., K. M., G. K., T. M. i J. O.. Zeznania świadków Sąd ocenił jako wiarygodne, gdyż są ze sobą spójne i korespondują z zeznaniami wnioskodawczyni. Świadców byli zatrudnieni wraz z wnioskodawczynią w spornych okresach, w tym świadcowi G. K. zatrudniona w zakładzie (...) na analogicznym stanowisku okres pracy został zaliczony do pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U z 2016 r. poz. 887 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl ust. 2 art. 184 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Z przepisu art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że ubezpieczonym będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Z kolei według ustępu 2 art. 32 dla celów ustalenia tych uprawnień za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Zasady przechodzenia na wcześniejsze emerytury oraz wykazy stanowisk do tego uprawniających określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 z późn. zm).

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Dodatkowo § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, iż właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Analiza treści wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, iż do prac w warunkach szczególnych należy wymieniona w dziale VII pod poz. 1 „Obróbka surowców włókienniczych i ich przedzień” oraz w dziale VII pod poz. 4 „Prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych”.

Do prac tego rodzaju należą wymienione w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. w dziale VII pod poz. 1 m.in. prace na stanowisku „**pomocnika w oddziale produkcyjnym**” (pkt. 10) W dziale VII pod poz. 4 wymieniona została praca na stanowisku „**snowacza**” (pkt. 2).

Stosownie zaś do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl § 2 ust. 2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawczyni spełniła warunki do uzyskania emerytury w zakresie wymaganego wieku (ukończone 55 lat) oraz ogólnego stażu pracy (co najmniej 20 lat). Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawczyni

żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych. Spór dotyczył okresu zatrudnienia wnioskodawczynie w Zakładach (...) S.A. w Ł. (uprzednio w Zakładach (...) w Ł.) od 23 lutego 1980 r. do 25 marca 1983 r. i od 26 marca 1985 r. do 31 października 1986 r. (z uwzględnieniem przerwy na wykorzystanie urlopu wychowawczego) i w Zakładach (...) S.A. w Z. od 3 listopada 1986 r. 31 grudnia 1998 r.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii w zwrócić należy uwagę, iż regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym nawet zeznaniami świadków /por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. III UZP 5/85; uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z 30 marca 2000 r. II UKN 446/99, opubl. OSNAPIUS 2001, nr 18, poz. 562/.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność prac wykonywanych przez wnioskodawczynię w szczególnych warunkach dopuścił dowód z dokumentów znajdujących się w jej aktach osobowych oraz z zeznań zgłoszonych świadków.

W oparciu o dowody z dokumentów w postaci m.in. świadectw pracy, zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, legitymacji ubezpieczeniowej i angaży Sąd ustalił, że w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) S.A. w Ł. wnioskodawczynie kolejno zajmowała stanowiska: od 23 lutego 1980 r. - snowacza pomoc (Tkalnia); od 1 lutego 1986 r. - snowacza - pomocy (Tkalnia) przy czym na angażu z dnia 30 stycznia 1986 r. poczyniono za pomocą pieczętki adnotację: „Praca w szczególnych warunkach”. Z zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności na stanowisku natykaczki z dnia 21 lutego 1980 r. wynika, że wnioskodawczynie powierzono zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności na stanowisku natykaczki (stanowisko tożsame ze stanowiskiem pomocy snowacza), szczegółowo wyjaśniając obsługę snowadła i ramy natykowej zgodnie z dyspozycją snowaczki itp. Z niektórych natomiast dokumentów w postaci zestawienia okresów pracy zaliczanych do dodatku stażowego na dzień 19 marca 1985 r., karty obiegowej zmiany w stosunku pracy (zwolnienia) wystawionej w związku z zamiarem korzystania z urlopu wychowawczego od dnia 26 marca 1983 r., kart wynagrodzeń u powyższego pracodawcy za lata 1981, 1983 wynika, że zajmowała ona stanowisko snowacza. Z karty obiegowej zmiany w stosunku pracy (przyjęcia) z dnia 5 stycznia 1980 r. wynika zaś, że wnioskodawczynie jest zdolna do pracy z punktu widzenia lekarza oraz lekarza ginekologa, co pozwala sądzić, że wnioskodawczynie była badana pod kątem pracy w warunkach szczególnych. Na podstawie zeznań wnioskodawczynie i świadków M. B., K. M. i G. K. Sąd ustalił, że na stanowisku pomocy snowacza wnioskodawczynie obsługiwała snowarki, to jest maszynę przewijającą nici ze szpulek mniejszych na jedną dużą szpulę. W ramach tego stanowiska wykonywała te same czynności co snowacz, który wraz z nią obsługiwał snowarkę a dodatkowo był odpowiedzialny za całość pracy. Wnioskodawczynie wykonywała nawet cięższą fizycznie pracę od snowacza. Podczas gdy snowacz regulował pracę snowarki wnioskodawczynie nakładała przędzę na kolejne bolce w ramie natykowej. Rozróżnienie stanowisk wynikało głównie z zakresu odpowiedzialności. Wnioskodawczynie czynności te wykonywała w hali produkcyjnej na oddziale przygotowawczym tkalni w ramach wydziału tkalni, w hałasie i zapyleniu. Pracę na wymienionym stanowisku wnioskodawczynie wykonywała stale i w pełnym wymiarze godzin pracy.

Prace przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzenie oraz prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych należą zaś do prac wymienionych w dziale VII poz. 1 i 4 w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. a zatem jej wykonywanie uprawnia do nabycia uprawnień emerytalnych w niższym wieku emerytalnym. Pomocniczo wskazać także trzeba, że zarówno praca na stanowisku snowacza jak i praca na stanowisku pomocnika w oddziale produkcyjnym należy do prac wymienionych w dziale VII pod poz. 1 i 4 w załączniku do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r.

W świetle tak poczynionych ustaleń i autentycznego świadectwa pracy w szczególnych warunkach wydanego przez pracodawcę zebrany w sprawie materiał dowodowy dawał dostateczne podstawy do uznania za wykonywaną w

szczególnych warunkach pracę na stanowisku „snowacza” w okresie od 23 lutego 1980 r. do 25 marca 1983 r. i od 26 marca 1985 r. do 31 października 1986 r. (z uwzględnieniem przerwy na wykorzystanie urlopu wychowawczego).

Podobnie zdaniem Sądu spełnione zostały podstawy do tego aby za pracę w warunkach szczególnych uznać pracę świadczoną przez odwołującą się w Zakładach (...) S.A. w Z. od 3 listopada 1986 r. 31 grudnia 1998 r.

Analiza dostępnych z tego okresu pracy dokumentów w postaci m. in. świadectw pracy i angaży wykazała, że wnioskodawczyni w trakcie zatrudnienia w Zakładach (...) S.A. w Z. zajmowała kolejno stanowiska: natykacza – pomoc snowacza (z angażu wynika, że pomoc snowacza) i snowacza – natykacza. Ustalenia faktyczne Sąd poczynił także w oparciu o zeznania wnioskodawczyni oraz świadków T. M. i J. O. zawnioskowanych przez ubezpieczoną, na okoliczność wykonywania przez nią pracy w warunkach szczególnych. Świadkowie pracujący wspólnie z wnioskodawczynią potwierdzili, iż ubezpieczona przez cały okres swej pracy w niniejszym zakładzie zatrudniona była w pełnym wymiarze czasu pracy wykonując te same czynności co w poprzednim zakładzie pracy tj. obsługując snowarki (snowadła) - zakładała na ramę snowadła przędzę, wiązała ją i przyciągała przez grzebień. Następnie wraz ze snowaczem snuła, stojąc po prawej stronie ramy snowarki, snowacz stał wówczas po drugiej stronie. Gdy nitka się zerwała to wiązała ze snowaczem zerwaną nić. Wykonywała te same czynności co snowacz. Przy czym w tym zakładzie każdy snowacz miał przypisanego konkretnego pracownika - pomoc snowacza a maszyny tkwały wełną a nie bawełną. Rozróżnienie stanowisk wynikało głównie z zakresu odpowiedzialności. Świadek K. M. potwierdził też, że stanowisko pomocy snowacza w niektórych zakładach było określane jako natykacz. Wnioskodawczyni czynności te wykonywała w hali produkcyjnej na oddziale przygotowawczym tkalni w ramach wydziału tkalni, w hałasie i zapyleniu. Pracę na wymienionym stanowisku wnioskodawczyni wykonywała stale i w pełnym wymiarze godzin pracy.

W świetle powyższych zeznań i autentycznego świadectwa pracy w szczególnych warunkach wydanego przez pracodawcę w uznaniu Sądu nie ulega żadnym wątpliwości, iż w okresie od 3 listopada 1986 r. 31 grudnia 1998 r. ubezpieczona wykonywała pracę w szczególnych warunkach. Prace przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzenie oraz prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych należą do prac wymienionych w dziale VII poz. 1 i 4 w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. a zatem jej wykonywanie uprawnia do nabycia uprawnień emerytalnych w niższym wieku emerytalnym. Pomocniczo wskazać także trzeba, że zarówno praca na stanowisku snowacza jak i praca na stanowisku pomocnika w oddziale produkcyjnym należy do prac wymienionych w dziale VII pod poz. 1 i 4 w załączniku do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r.

Powyższe ustalenia pozwalają przyjąć, iż wnioskodawczyni legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych uprawniającym do wcześniejszej ze względu na wiek emerytury.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od 13 października 2016 r., to jest od daty osiągnięcia wieku emerytalnego.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału na rzecz w Ł. odwołującej się H. N. kwotę 180,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).

K.P.